

Albert Canadell Vilalta

La tribu

*Accèssit de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1996

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PCI996-N-A-0124-0079

© del text: Albert Canadell Vilalta
© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2019

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró
Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida
C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)
Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79
ajuntament@ajalgaida.net
premiscastellitx@ajalgaida.net
biblioteca@ajalgaida.net
www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Albert Canadell Vilalta

La tribu

*Accèssit de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx*

ALGAIDA, 1996

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Col·lecció Binària · Premis Castellitx

PCI996-N-A-0124-0079

La narració *La tribu*, d'Albert Canadell Vilalta fou guardonada amb un Accèssit la Rosa d'Or de la Pau al XX Premi de Narració Curta del Certamen Literari de Castellitx 1996. En foren jurats, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet Cerdà.

La tribu

ADVERTÈNCIA:

AQUESTES PÀGINES SÓN EL FRUIT d'un somni revolucionari ; la construcció del Temple Existencial on floreixi, immaculat, el sentit vi-tal, rere aquesta llavor sagnant i adolorida que en tanta història ha germinat.

Ja sé que aquest somni és mil·lenari i res no importa, tan sols el sabor i el sabor de la fruita madura està reservat a aquell que sap assaborir-la.

A l'encontre de les tribus indígenes.

XINGU, BRASIL, 1987

CAPÍTOL I. (L'ANUNCI)

La notícia de la festa volà pels camins; s'impregnà la illusió sota els arbres on reposen els viatgers i devoren els preciosos aliments a la fi de la jornada mentre d'algun sac n'apareix mitja ampolla, es destrava la llengua i es relaten les històries. Festa al Kaoir. A les fires i a les caveres, a qualsevol carrer i a la profunda selva, al continent i a les illes perifèriques; més enllà de la terra sencera, la veu melosa s'expandí i penetrà a les ànimes obertes.

Així és com els extravagants es posaren en camí: l'ermità prengué el seu bastó de boix on s'hi enroscaren dues colobres, s'acomiadà carinyosament de la cova, l'horta i el vast jardí natural; calça sandàlies de cuir de cabra morta en pau perquè els seus peus purs no entrin en contacte amb l'asfalt quan el trobi. Artesans del Mandala pugen al tren. Al Kaoir. Lluna plena del solstici. Mags, astròlegs, fetillers, titellaires, borratxos, pastors, escriptors, alquimistes, folls... s'encaminen al Kaoir, a la porta del desert d'Ambrada. Ningú no sap, però alguns no dubten.

L'ermità diu que arribà un ocell blanc, era àliga i era colom, es posà a l'estora on ell meditava i pujant-li fins a les orelles li xiuxiuejà: «Al Kaoir, a Ambrada, tots convidats.» I ell va transmetre la notícia a tothom qui trobava; la notícia rodà pels suaus turons, vagarejava per les estacions, s'embarcà en naus de càrrega i fins i tot volà en modernes companyies. I la notícia arribà al seu destí. Encara faltaven diverses llunes. Cadascú necessita el seu temps.

CAPÍTOL 2 **(L'ASSUMPTE)**

Bufava una brisa refrescant quan els dos col·legues veieren el Kaoir. La veritat és que estaven bastant desmoralitzats ja que els habitants del poble veí se'n rigueren o es mostraven sorpresos quan els preguntaren pel Kaoir i la Festa. Ningú no sabia res, i a més no recordaven el camí per anar-hi del temps que feia des que va ser abandonat. Deixaren de preocupar-se, perquè era mitja tarda i s'havia d'aprofitar per procurar-se alguns bitllets i així comprar aliments abans que no tanquessin els comerços. Van seure sota els mangos del passeig principal i muntaren la parada. Hi havia bastant trànsit per allí i de seguida s'acostaren els primers curiosos. Per fi una noia demanà el preu de les arracades d'os i les comprà, després un sagal s'interessà per una pipa i també acabà comprant-la. Semblava que feia molt que no arribaven artesans. «Només de tant en tant. Algun, a l'estiu», comentaven. Apareixien més i més curio-

sos. La noia de les arracades tornà i els comprà un braçalet de caoba amb incrustacions d'ivori. Llest el negoci, els dos col·legues plegaren el drap i se'n anaren a invertir l'argent en quelcom que es pogués mastegar o traguejar. De dret al magatzem del fons del passeig, on era escrit: «De tot, un xic». Ompliren el sac amb pa, olives, alls, formatge, plàtans, un tros de pastís, mel, una ampolla de vi ranci, espelmes, tabac i un parell de cocos secs. Tot seguit sortiren a cercar un lloc agradable per so-par i passar la nit: Ja se'n ocuparien demà de l'assumpte del Kaoir. Fora del poble veieren tres altes palmeres ben acollidores. Arreplegaren una mica de lleinya pels voltants i encengueren un foc. No el necessitaven però la màgia del foc és un regal poderós.

CAPÍTOL 3 **(PETJADES EN EL DESERT)**

Es feia clar sense pressa; els dolços rajos del sol es refregaven a la sorra i d'aquí i d'allà mil reflexos cristallins partien cap a unencontre amorós. Blau i moradenc, or i àgata, llargs besaments de liles i ambres. Tremolava feblement l'aire, encoratjant-se i desmaiant-se sobre un llit de quarços, diaspres i granades.

Primer es despertà el menut; alçà la closca i encara atònit pels seus somnis, la dansa de l'alba el deixà meravellat. Se sent que quelcom neix al pit, la raó dormita. L'ocell trenca el silenci amb un batec d'ales, però, ai, s'estavella contra els freds barrots de ferro cada cop més rovellats! I aquests rajos de llum que s'apropen enteranyinant-te i alhora s'allunyen però en els dits deixen les seves petjades purpúries. I es veuen els buits de les mans i fins i tot les cicatrius verdoses del cervell, i se sap, sens dubte, que les costelles s'obren cap al sud i que no hi ha gàbies per a ningú.

L'altre també es desperta, tot seguit es prepara un cigarret mentre que el menut enllesteix l'esmorzar. Darrere es distingeixen les casotes del poble, davant sorra i més sorra. Algunes palmeres torçades s'alcen sense pena. Estaven ben distrets en l'àpat quan va arribar el vell. «Voleu

aigua?», els demanà. «Prou, la tastarem», respongué el menut, un pèl estranyat per la sobtada aparició i lloant el curiós càntir que el vell li oferia. «Aquesta és l'aigua del desert, dels volts del Kaoir, va dir el vell tot agafant el càntir que el menut li retornà i oferint-lo a l'altre. «El Kaoir, però on és el Kaoir, i la festa?», preguntà el menut. El vell tapà el càntir amb un retall de bambú i amb el seu parlar serè continuà: «Heu begut l'aigua del Gran Riu, l'aigua del torrent sagrat. No patiu pel camí, les palmeres us l'indicaran, elles són el camí. Encara manquen dies per a la festa, però sereu ben rebuts.» I amb aquestes paraules s'encaminà cap al poble. El contemplaren una estona. Mentre s'allunyava pausat, recolliren el trastos i sense pensar-s'ho més emprengueren el camí de les palmeres, el camí del Kaoir.

CAPÍTOL 4 **(AYAHUASCA)**

Com vèrtebres. Una rere l'altre, escalant incessantment. I allà dalt, aquest tronc s'obre com una flor immortal. Tan alt on la neciesa no arriba. Les palmeres. I s'inclinen amables des del cel, acaronent-nos el rostre cansat. I l'aigua, quin gust més estrany, no hi ha licor que mossegui tan endintre! La sorra pren vida, apareix, brilla i guspireja; hi ha infinits esquelets vorejant el nostre sender, pilots d'ossos amuntegats grotescament, enfonsant-se en una abraçada letal. En alguns racons, reunió de gripaus jugant amb una pedra. El sol crema, esclata... Del terra esquerdat un drac vomita vapors amb mercuri. «Ja la tinc, ei!, agenolleu-vos, besareu la pedra», crida el rei gripau... aigua, aigua... Per aquí, deu ser, ha de ser...

Bufa una brisa refrescant. Al fons es distingeix unes cabanes: el Kaoir, el Kaoir. El sol va caient com un ocell ferit. Ens tirem al rierol. El Kaoir!, tres cabanes per banda, i una més enllà, sota l'ombra del palmerar. Totes obertes, menys l'última, totes abandonades, menys la darrere? Però, hi ha aigua i hi ha ombra; ens menjarem un coco per celebrar-ho, és allucinant!

La tribu

Al capvespre vàrem veure baixar dels cingles un ésser rodejat de cabres. Arribaren. Ell va venir cap a nosaltres i digué: «Benvingut al Kaoir, el Kaoir cuida dels seus hostes. Sou els primers, però en vindran més i més, potser un centenar, potser un miler, i tant de bo vinguessin tots els sers de la terra! Veniu, anem a prendre te.»

El vàrem seguir fins que es va aturar en la darrera cabana i, donant un copet en un costat de la porta, aquesta s'obrí. A la porta estava escrit:

AMAR

La cabana era xica, però espaiosa; al centre, el foc, rodejat de gruixudes estores. De les parets penjaven cistells de vímet, en aquests s'hi distingien diversos llegums, fruites i espècies, uns formatges i una mena de iogurt anomenat quefir; a l'estant d'un racó s'amuntegaven estris de cuina: olles de fang, cullerots... El vell encengué el foc i preparà el te. Va servir el te. El deixava caure des de dalt, abocant-lo, donant-li temps per refredar-se. Omplí tres bols i en donà un a cada un. «Beveu, és te del desert, és profètic. Creix vora les aigües del Gran Riu, l'únic lloc on encara viu el riu, ja que es va assecar ja fa molt de temps, de la mateixa manera que es va assecar la ferma Vall de l'Ambradar. Ara regna el desert, reencarnació de la Vall, de nou fèrtil quan el Gran Riu desperti.» El vell prengué cinc llargs glops i ens apropà el seu bol. Encara hi romania un xic de líquid entre el solatge. «Mireu a dintre», digué mentre el remenava suaument. Lentament s'ennuvolà, petits rajos grocs suraven en el fons. Una foguera s'apagava. El foc s'extingia. Cendres. Tomaren els espurneigs, però ara eren violats i desaparegueren. El vell interpretà: «Tot cendres, s'ha de tomar al desert i banyar-se en la sorra dels antics morts; en el seu dia floriran els pixallits, l'all silvestre i la menta.» Dit això, va llençar el marro al foc, prengué tres pells d'un cistell i en donà una a cadascun de nosaltres, amb la tercera es cobrí i s'assegué a l'estora. Al cap de molt poc ja dormíem.

La llum penetrava en la cabana. S'escoltaven les esquelles del bestiar i el vell ja no era a l'estora. Em vaig posar panxa enlaire. Vaig tancar els ulls de nou. Es respirava sàndal. El vell entrà a la cabana, portava una gerra. Encengué el foc i amassà fins txapatis amb farina, fruits secs, sal i aigua; després els cuinava sobre les brases, alhora escalfava la llet del gerro. Un grapat de txapatis reposaven damunt d'un plat. Va servir la llet

de cabra en els bols. «Mengeu i beveu. Després veureu la feina, els preparatius de la Festa. Arribaran els altres i han de ser ben rebuts. Jo haig de tomar al desert. Que aquests aliments us donin l'energia necessària.»

En sortir de la cabana, el sol pujava dos pams cingle amunt. Anàvem seguint el vell, no sabíem cap on, però tant era. La màgia d'aquest home irradiava, no hi havia dubte. Seguïrem un bon tros el rierol fins que arribarem a un corral que aprofitava les parets del roquer. «Aquí és on tancareu les cabres al capvespre. Elles són lliures i no mereixen ser tancades, però la llet que us donaran serà bon aliment per als qui arribin. Amb la confusió elles fugirien. Des d'avui heu d'acostumar-les a aquest lloc, doneu-los aigua a diari i recolliu matolls secs perquè reposin a gust i arribin a estimar la vostra cura i us ofereixin veritablement el seu aliment.»

Vorejarem el corral i darrere del roquer el vell s'ajupí i retirà una llosa; davant nostre s'obrien rústics graons. Entrarem en una vasta cova. Amb la poca llum regnant es distingien infinitat de pots que contenien les conserves més diverses; hortalisses en oli o vi-nagre sota buit; tomàquets, pebrots, pastanagues, coliflors... Més enllà reposaven sacs plens de cereals i farines; al terra s'amuntegaven tubèrculs i fruits. «Això servirà per a tants invitats; encara manca temps per a la festa i molts arribaran amb antelació; aneu prenent-ho en la mesura que ho necessiteu», ens digué mentre feia senyal de retirada. Prenguérem altre cop el camí vora el rierol; allà on s'eixamplava hi romania l'hort.

CAPÍTOL 5 **(LA MASSACRE)**

La ciutat bullia pels quatre costats. Eren els dies del desordre i del vòmit, els dies irrealment, la data marcada per a la follia. Instants pre-istos per al desvirgament i la violació. El Carnestolendas. Els llums cridaven pels carrers amb la més gran obscenitat, les voreres es convertien en un abocador de vidres trencats, deixalles de roba i confeti foradat. Les bestioles, amb visa i sense visa envaïren el territori. Turisme apte per a ser ro-

bat; «guita» legal per repartir i cremar en «flays» i en whisky amb suc de préssec. Arribaren les barraques dels artesans de luxe. També exposen els «rulants», en qualsevol angle i cantonades, damunt d'aquella terra tan merdós; amb més collarets que mai penjant del coll ben ronyós, vint-i-set polseres fins al colze, cinc arracades travessades a l'orella esquerra mig esparracada per uns bala. I arribaren els més increïbles; els majestuosos vagabunds del Karma, els Carrilans, borratxos de sol a sol, insondablement allucinats, embolicats amb set draps ja descolorits per les baves i el reflex verrimós de mil i una nit de bogeria que s'esculpia en els seus rostres delirants.

La ciutat put pels quatre costats. Diverses dotzenes de fresques roses foren arrencades i trepitjades per la guàrdia aquella matinada. Unes campanes redoblaren amb ràbia, punyent crit, plor d'enamorada. Enfrontament fantasma a la plaça dels Tres Gitanos. Vint o trenta homes armats sortiren d'una màquina. Altres vint o trenta més enllà. Seguretats Urbana. A la plaça corria l'àcid, la mesca i un baf alcohòlic s'enfilava per la fontana. S'amagaren les estrelles per no veure la sang dels Cent Germans, flors desfullades, cors afusellats, petons d'òpal en el jardí desgraciat.

Poc abans el monjo pelut prengué la guitarra. En els seus ulls s'esmunyia el vi i la marihuana; el *Child in Time de Deep Purple* bramava per la seva boca profund i tràgic, en la darrera riota esclatà la guitarra. Molts escapàrem. La batalla sempre fou perduda, ni cinc del nostres, famèlics, podia contra un d'aquells gossos i, encara podent, la nostra batalla sempre fou una altra. S'emportaren els més destrossats; deien que embrutarien molt els vehicles amb aquell carnussam, però agafaren tots els que pogueren. Poc després els gitanets envaïren la plaça. El saqueig fou total; desaparegueren els sacs de dormir, les navalles, la mercaderia dels artesans, les ampolles a mitges i fins i tot les gruixudes burilles de joints que tant abundaven. A trenc d'alba, quin botí per als corbs sense ànima!

Espantat, ferit, pàllid, rabiós i marejat em vaig escaquejar dins el llarg Exprés del Nord. Cap a les muntanyes, vaig pensar mentre visionava angixosament l'entrada dels col·legues sagnants a la cel·la. En el Diari Local sortia: «Onada de mendicitat... Repressió... Presó abarrotada.» Estava rebentat i em vaig adormir, no vaig tenir temps de somniar gaire

perquè arribà el revisor: «A veure, dei-xi'm veure el seu bitllet... Com?, però així no pot ser... sense bitllet... Com t'atreveixes. Poca-vergonya!... Bé, baixi a la propera estació, maleït sia!» El tren parà i vaig baixar sense gens de ganes. Ja a l'estació travesso pel subterrani, surto darrere el tren i tomo a pujar al tren per l'altre costat i just al fons. Allà els vagons tenien el portamaletes damunt la porta, lloc idoni per amagar-se i ajaure's tranquil sabent que trigarien a trobar-me allà dalt.

A fer autoestop! Primer em va aixecar de la carretera un jove, nerviós i preguntaire, després un camioner que anava a cercar gallines en una granja prop del poble. Amb la xavalla que duia vaig comprar dos litres de llet i definitivament vaig ser bosc endins.

CAPÍTOL 6 (L'ERMITÀ)

Vastes ombres, frescor que t'envaeix fins a les entranyes. Olors resinoses, lleus cants d'ocell es passegen per les branques; en algun lloc dos sers s'abracen. El bosc parla dels seus amors secrets i en el cor de l'arbre mil·lenari, segat pel llamp, rellisca insistentment la saba, melangia verda i blanca. Avanço a poc a poc, confonent els passos amb sospirs de fulles, abandonant tot pes cerebral, convertint-me en sender, en molsa i fins i tot en fang; descendeixo amb l'aigua per tortuosos reguers, baixant bocabadat, somniant i si cal obrint-me pas a mossegades o amb les ungles. Altres bèsties m'acompanyen en el viatge, enredades toscament, naufrags en el regne de Amayjatah, la fetillera més formosa sobre la terra.

Exhaust de la voràgine ens desplomàrem en el riu, un xic més temperat, un xic més confús, amb infinitat de companys que ens saluden. Ja fart del corrent, repenjan-me a uns nenúfars, aconseguixo enfil·lar-me fins a la vora. És obvi que estava mullat, ben remullat; però no s'havia destapat la llet. Em desprenc de les vestidures camestoltenques i allí es quedaren. Realment s'estava millor nu. Vaig decidir de con-

servar el sac, sempre molt útil. Era sorprenent, davant meu s'oferia el camp terrós, vermellós, amb els més diversos fruiters i gaudiria del raïm moscatell, dels peluts· préssecs i de les pomes un xic àcides. També els ametllers, nogueres i avellaners mostraven orgullosos els seus fruits gairebé madurs. Un paradís abandonat que em pertanyia, a mi, l'animal errant, famolenc i assedegat de puresa. Vaig carregar-ne el sac i les tripes, creuant els camps: ales circumdants em donen la benvinguda. Per les cames hi circula energia i veig els turons de pedra, les formes fantàstiques, la rodonesa única. És un Temple sòlid, d'ossos petrificats, cingles esqueixats, cims d'èxtasi. Pedres damunt pedres, polides, gravades; geometria delirant o casualitat màgica on els cercles constituïen una roda de poder. I allà, enmig del temple petri, ja tremolo, però continuo dificultosament caminant atret forçosament per quelcom desconegut. Queia i m'aixecava, m'aixecava i queia. Allà on el mur petri s'obria com una petxina em vaig desmaiar. Allà, a la Cova. Aferrant-se a la paret hi creixia una figuera. Aquest regne fou la meva llar; els seus fruits, el meu aliment. Passaren llunes i llunes, llargs i fèrtils anys. Avui ha arribat l'estrany Ocell, alhora pacífic i guerrer; posant-se a l'estora de vímet, portant el missatge. Se'm penjà a la cabellera, qui sap d'on vindria, què importava, i em xiuxiuejà a cau d'orella: «Al Kaoir, a Ambradar, tots invitats». Es menjà una figa seca del cistell i tomà al cel. Volava com l'àliga però amb el cor del colom. L'ocell blanc se'n va anar; jo darrera d'ell, amb el bastó de boix, la túnica groga que em va donar Merlira, una de les cabres salvatges morta en pau un matí de tardor en què la música dels oboès sonava en els cims. Vaig abandonar el regne sense llàgrimes, ell havia fet de mi una pedra més, una pedra tendra. Havia de viatjar i transmetre el missatge. Kaoir. I així que m'acomio del Temple de pedra, deixant enrere els camps, no sense abans recollir una bona quantitat de fruites i omplir la carabassa al rierol. En endinsar-me en el bosc vaig conèixer Amayjatah, la Dama del Bosc, i m' enamorà amb la seva bellesa. Em regalà dues serps que s'enroscaren en el meu bastó i s'adormiren, un llarg son. En partir m'assegurà que ens trobaríem al Kaoir, que ella aniria per altres camins proclamant el missatge. Al cap d'una setmana érem tres els que viatjàvem; em sentia ebri, renovat i enfortit. Al cap d'un mes, una dot-

zena estàvem en camí. El primer incident del viatge va ser a Comusdeva, quan les autoritat receloses per la nostra activitat i nombre, es decidiren a detenir-nos per interrogar-nos. Vaig explicar que ens dirigíem al Kaoir, a Ambradar, on es celebraria una festa extraordinària; així mateix ells també es podien considerar convidats. Rigueren. Però va passar quelcom espectacular: les dues serps d'Amayjatah es despertaren i, enroscant-se pel meu cos fins al coll, enviaren la seva mirada malèfica als inquisidors, descendiren cap al bastó i s'adormiren novament. Els inquisidors quedaren atònits, lívids, i acordaren que desapareguessin del seu territori el més abans possible, obsequiant-nos amb una considerable quantitat de provisions per a l'increïble viatge. Ja feia dies que insistia en la importància de mendicar sense demanar, ja que l'acte de demanar ens envilia i conduïa a objeccions irrefutables, quan veritablement no és necessari perquè tard o d'hora ens seria ofert. Des de sempre ha existit l'hospitalitat per als viatgers i fora dels poblats les fruites es podreixen, a més, moltes de les herbes i flors són un bon aliment.

CAPÍTOL 7 **(A LES CAVERNES)**

Olmo també era cavernícola. Ja reconegut com a somniador i clarivident. Una nit sense lluna somnià. Estigué ben desconcertat i no volgué parlar fins a la propera lluna en la qual tots els habitants de les caverne es reuniren en festeig. En aquells dies se'l va veure en els més alts penya-segats, sempre meditant, i l'ombra dels seus pensaments era ja advertida pels pobladors. Ningú no el veié menjar res en aquells dies.

Les postes de sol es tomaren més fredes i per instants el mar es tenyia d'un roig-sang tèntric. Deixaren de venir els pescadors que vivien en altres poblats, majors i més moderns, i allí restaven les seves embarcacions, doblement amarrades, dansant fantasmagòricament amb el batre frenètic de les ones. La lluna sortí amb forma de bolet, a cada moment mutava de color: fou groguenca i es tomà cendrosa, fou blava, rosada i

negra. Com un ganivet esquinçà el cel i es vessaren breus esfilagarsons sagnosos. En el cel estripat ascendí com una reina satànica, brillant i brillant més fort que mai. La poció del festeig ja estava preparada.

Quelcom obscur i malèfic rondava per les esquerdes de pedra. Va aparèixer Olmo a la Cova Santa, lloc solemne per als festejos dels cicles lunars, portant el misteriós bol de metall que aconseguí en el seu viatge a Orient. Tots havien sentit parlar del bol, del so còsmic que emetia però que encara mai ningú no havia escoltat. Ja l'esperaven, fou el darrer en arribar. Prengué l'olla ardent amb les mans i begué un bon glop, després omplí els petits bols i foren distribuïts. Begueren. Assegut cara al foc descordà l'os que duia collat a la cintura. Era llarg i molt esmolat, rematat en forma d'ham

El trobà rebuscant a la Cova del Cementiri, allí on s'enterrava en els temps antics, on ja ningú no hi anava per temor. Allò estrany de l'os és que no encaixava amb les dimensions humanes; donada la seva longitud i gruixària, devia pertànyer a algun remot gegant. Olmo el va treballar excavant-li quatre incisions que li permetien agafar-lo còmodament amb la mà mentre l'índex treia l'unglot per dalt. Aquella era la daga d'Ommo. Alguns, en veure-la, recordaren el dia que matà un enorme gos rabiós que estava atacant Let, la floreta més joveneta de les cavernes. D'un cop li estripà el coll, en un obrir i tancar d'ulls li arrancà la pell, l'adobà i en fabricà el famós tambor de Grotol, ja que aquest era el nom del ferotge animal. Excavà al màxim un tros de tronc d'olivera, sis pams d'alt; en el seu interior hi cabien tres homes. Lligà la pell a l'olivera amb les mateixes tripes de Grotol. Finalment el portà com a present a la cova de Meyrat, mare de Let. Allí mateix l'estrenà tot cantant:

Amb aquesta fúria que tenies, oh Grotol,
que ara cantis i facis ballar;
amb la teva força terrible, oh Grotol,
inunda els buits amb el teu eco;
Olmo et va matar
i Olmo et dóna a Meyrat.
I tu, ei, pèl-roja,
avui m'estimaràs!

El tam-tam sonava i sonava i tot el poblat baixà a la cala a ballar. Es va fer de nit i encengueren una gran foguera, es preparà la poció; el tam- tam encara sonava i altres instruments s'hi afegiren: flautes i ocarines, caramelles i birimbaus. Ja quasi a l'alba dos cossos suats es fonien a la sorra fins a entrar en el mar. Aquell matí els txapatis es feren amb mel, a les brases, i malta amb un xic de poció per a beure. Meyrat no tomà a parlar malament dels homes, ja que sempre se n'havia queixat.

...En aquella lluna inquieta Olmo prengué la daga i l'alçà al cel requerint poder i veritat. Amb l'altra mà subjectava el bol de metall. Acostà l'os fins a recolzar-lo en el cantell del bol, girant-lo lentament, donant voltes i voltes. Al principi fou imperceptible, però una veu emergia del no-res, cada cop més persistent, fins que a la fi un so ancestral, el bram d'un ser pur, omplí la caverna i es va poder sentir, una a una, les lletres que formen el K A O I R .

CAPÍTOL 8 **(EL SOMNI D'OLMO)**

Olmo begué de nou de l'olla, omplí els bols buits i digué: «Beveu, perquè ara us contaré el meu somni, el somni que m'ha tret la gana per tants dies.»

Tothom restà en silenci.

«Vaig veure un bellíssim cavall blanc estacat a una de les argolles de l'embarcador. Mossegava la mar procurant d'obtenir peixos per alimentar-se. Les aigües es tenyien de roig. Multitud de peixos flotaven morts. Hi hagué un tro. Els ulls del cavall eren dos robins en flames. La corda es trencà i ell cavalcà mar endintre; duia dos sacs de farina foradats i la farina s'anava perdent en les aigües. Aflacava però continuà cavalcant, travessà la mar i arribà a terres desolades. Trotava i trotava, ja en els ossos, per les runes polsegoses. Fou molt llarg el viatge i la seva llengua planyívola es desplomà en el rierol del Ka-

oir. Allí trobà altres sers de llum i fou ben rebut. Passaren dies i dies, el cavall es recuperava, i una nit molt clara descendí de les muntanyes un vell, tan vell com ningú, tan jove com ningú; en el seu pit hi relluïa un collar d'estels. En arribar digué: «Jo sóc Amar, l'amfitrió de la festa. Veniu amb mi, la celebració és allà dalt.» Érem molts, gent de tota la terra; ascendírem alegres, eufòrics, hipnotitzats, i entràrem per allí, per aquell lloc que haurà d'anomenar-se les Portes del Temple dels Déus Morts.

Aquest és el somni que m'ha tret la gana. El cavall és el nostre poble, lliure i sa, rere una crida màgica. Kaoir. S'hauran de fer grans esforços i sacrificis, perquè el viatge serà penós. El destí del que quedi enrere és un terrible dubte.»

Beguérem. Olmo continuà:

«El vaixell d'Ipituf és el cavall. El carregarem amb alguns aliments abans de l'alba. Navegarem a mar obert.» Dit això s'acostà Ifrin, el més vell de les caverne i digué així: «No dubto dels teus somnis. Jo llegeixo les entranyes dels peixos i veig els temps que s'apropen. Però el nostre poble és lliure i sa i sobreviurà. Si has decidit partir, vés. Per a tu i per a tots aquells que et segueixin, sort, oh estimat germà! Emporta't aquesta caixeta que t'ofereixo, obre-la només quan ho necessitis: la seva energia es va perdent en destapar-la gaire.»

I així és com li fou entregada a Olmo l'Arca d'Ifrin, de fosca fusta vinguda d'altres continents.

Nemi, la nau, fou carregada amb farina, ordi, mel, herbes, formatges, conserves de l'any i odres de l'aigua dolça de la font.

S'embarcaren els tripulants: Meyrat i Let, Tincfoc, Nit, Llum i Anyell, Vi, Anirà i d'altres, a més d'Ommo.

Sonà el cornaló ritual, es deslligà la corda. En els ulls d'Al·lalú hi brollaven unes llàgrimes, ell també volia venir, però hauria de quedar-se, com Ilué, Aritx, Totif...

Lentament sortiren de la cala. En fer-se clar l'illa s'esborrava en la llunyania, era l'anomenada Menor de les antigues Pitiüses o Gimnèsies.

ALBERT CANADELL VILALTA

CAPÍTOL 9
(LA MULLER MEDUSA)

A les muntanyes de Minerat, en el llac de Tristousse, hi vivia la Muller-Medusa, amiga de les estrelles; les mirava, anomenava i parlava amb elles. Així és com s'assabentà de la Festa.

CAPÍTOL 10
(AIXA)

Sóc blava, però tinc més colors.
Volo, però també danso,
i, si és precís, et beso.
Sóc...?

En la cúpula de la més bonica
i perfumada flor, està escrit:
KAOIR.

CAPÍTOL 11
(EL KAOIR)

El Kaoir s'estava poblant, no passava dia que no arribés algú. Les cabanes eren totes ocupades i s'hagué de fer un gran barracó que s'havia d'engrandir contínuament. Es treballava amb harmonia; es munyien les cabres, es feia formatge, s'enfornava el pa, es cuida-va de l'hort i dels nous hostes. Després del viatge tots els cossos necessitaven ser tractats amb cura; es feien massatges i saunes inipi, els amors s'encenien lliurement. La lluna creixia.

La tribu

...Vaig arribar al Kaoir mig mort, agonitzant. Em donaren un gran cossi de llet amb pollen, me'l vaig beure d'un glop. Vaig quedar ajagut sota les palmeres, delirant. Recordava l'encara recent encontre amb la bella Amayjatah; caminava perdut, sense nord, en veure-la vaig allucinar. Em preguntà si volia llegir les cartes, jo, mig nerviós, trec el Tarot del sac i barrejo els arcans. Ella encén l'encens més subtil. Observo els seus ulls, ben oberts, emmarcats en profund amor. Colloco les set cartes, les aixeco:

LA MORT - LA RODA DE LA FORTUNA - L'ERMITÀ - EL MAG - L'EMPERADRIU - L'ESTRELLA - EL MÓN

En aquell moment va aparèixer un ocell blanc, mig àliga, mig co-lom, i es posà damunt les cartes. Ella em va dir: «Ei, veus aquest ocell? Segueix-lo, et portarà al Kaoir. Hi ha una missió per a tu; has de plantar aquesta llavor esfèrica (oferint-me un diminut i rosat embrió) davant de la Pedra dels Cinc Angles, junt a la qual renaixeran les aigües del Gran Riu. Invoca i ofereix al cel la flama d'una foguera i descansa, descansa que despertaràs en el nou món.» Dit això desaparegué. Jo, amb l'ocell a l'espatllera, prenc la senda del Kaoir.

Suava, desvariava. Al poblat estaven preocupats. Arribà Olmo amb l'Arca d'Ifrin; obrint-la, untà amb una mica de bàlsam el meu pit i vaig recobrar el coneixement.

CAPÍTOL 12 (LA GRAN FESTA)

La lluna treia el cap pels cingles. Arribaren els darrers. Muntaven un cavall alatzà, dòcil i ferotge alhora; desmuntaren una rossa vikinga i un indi altiu amb el poderós collar d'Atahualpa.

Tots veieren la figura sobrehumana. Un ser d'èter alquímic, una font de llum que descendia lentament. Era el vell, nu, vorejat d'es-tels, amb el

mig somriure dels il·luminats. Anava a parlar, però res no digué. L'estàvem esperant. Assenyala un lloc amb la mà estesa i ens posàrem en marxa, rere ell, ascendint, compartint aquell goig; dansàvem, el firmament sencer irradiava, la lluna es desfeia amorosament i creuàrem el llindar de la Porta del Déus Morts. Els nostres peus descalços s'enfonsaven a la sorra, a la sorra dels antics morts, la seva cendra, i jugàvem banyant-nos en aquella sorra plena de saviesa i oblit. Veiérem la Pedra, els Cinc Angles i les altres dues pedres circulars. En una, una gran foguera, a l'altra, un enorme perol en el qual quelcom bullia i ja començava a vessar-se el contingut per una espècie de canal. Amar digué: «Beveu, és la felicitat, és l'aigua del Torrent Sagrat i aquesta és la seva lluna de maduració.» Se'n anà a seure a la Pedra dels Cinc Angles després d'haver-se pres els primers glops. Bevíem mentre baixava pel canal, ja més fred, i ens acostàvem més i més, llepant i besant la pedra, empassant-nos el calze amb un plaer indefinible. Sonaven tambors, flautes i mil veus es conjugaren en una sola harmonia.

La llavor esfèrica fou plantada entonant el següent càntic:

Permet-me, oh Gran Cosmos, el Múltiple,
que els meus ulls es posin en els ulls dels il·luminats
perquè ells poblaran la Terra
en aquests dies en què els seus habitants seran delmats.
Ja que la llum poderosa cegarà l'impur
i el seu cos serà trobat carbonitzat.
I en el seu lent podrir-se
ni les bèsties en menjaran
i el dejuni acabarà amb l'escòria.

Permet-me, oh Gran Cosmos, flor infinita,
sentir l'Edèn recuperat
i, si no fos així,
permet-me, oh Amor,
què jo mateix construeixi la meva pira:
set peus d'alta, set peus d'ampla,
permet-me encendre-la lentament
i permet-me expirar sense vergonya.

La tribu

OM MANI PADME HUM
OM MANI PADME HUM
OM MANI PADME HUM

EPÍLEG

Amar aixecà amb dues mans el mineral violat; la llum de la lluna lluïa en ell. En el clar cel, parlaria la màgia. Pujàrem tots a la tercera pedra.

Amar balancejava suaument la Gran Ametista. Veiérem el món esllavissar-se. Veiérem les Cendres Exteriors. Veiérem la Tribu abrigar-se amb pells, passant fam i emmalaltint sota una balma.

Amb la propera lluna continuaria la fam; amb la lluna nova, als quaranta dies despertaria el Gran Riu i les seves aigües fecundes tomarien el desert en una fèrtil vall.

Al nord-oest hi viuran les tribus salvatges de Nuat. Al Nord-est l'Animal Gris, d'enormes proporcions, pasturarà a les praderes de Roan. Al Sud per molt de temps només hi haurà cendres.

Amar es fongué amb la pedra violeta i junts es varen perdre en el cel. Ja clarejava l'aurora dels Nous Temps.

NOTA:

L'encontre de les tribus indígenes tingué lloc a la Chapada dos Guimarães, a l'estat del Matto Grosso, Brasil, si malament no recordo, el novembre de 1987.

Però l'encontre de les tribus d'arreu del món previst per a aquell mateix any al Parc Nacional del Xingú va ser postergat i encara n'és pendent la seva celebració.

El significat d'aquest esdeveniment és tal que les tribus indígenes el consideren com l'inici d'una nova era on la seva identitat no serà trepitjada per les cultures dominants.

